

WOJEWODA WIELKOPOLSKI
PS-III.431.16.2022.4.7.9

Poznań, 18 października 2023 r.

Ks. Artur Kucharski
Dyrektor
Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej
Dom Młodzieży im. św. Dominika Savio

ul. Aragońska 6
61-616 Poznań

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r., poz. 1426 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą, i rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477) oraz w oparciu o rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720), zwane dalej „rozporządzeniem”, zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu w składzie:

- Anna Kościańska – inspektor wojewódzki, jako kierownik zespołu kontrolującego,
- Renata Pyżalska – inspektor wojewódzki,
- Agata Kruszewska – inspektor wojewódzki,
- Kamila Kuklińska – inspektor wojewódzki,
- Jarosław Szymański – inspektor wojewódzki,

działając z upoważnienia Wojewody Wielkopolskiego nr KN-II.0030.289.2022.1 z 14 grudnia 2022 r. (*zał. 1. Upoważnienie Wojewody Wielkopolskiego z 14 grudnia 2022 r.*), w dniach: 15 grudnia 2022 r., 12 i 24 stycznia, 18 i 19 kwietnia oraz 11 maja 2023 r. przeprowadził kontrolę w trybie zwykłym placówki opiekuńczo – wychowawczej łączącej zadania placówek typu socjalizacyjnego i interwencyjnego pod nazwą: Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Dom Młodzieży im. św. Dominika Savio z siedzibą pod adresem: ul. Aragońska 6, 61-616 Poznań, którą w dalszej części dokumentu określa się także w skrócie: „POW”, „Placówką”, „Domem” lub „Jednostką”.

Zakres kontroli obejmował organizację i funkcjonowanie Jednostki w zakresie zgodności z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Okres objęty kontrolą: od 28 października 2021 r. do dnia zakończenia kontroli, a także działania wcześniejsze, jeżeli miały one związek z przedmiotem kontroli.

Stan faktyczny został oceniony pod kątem zgodności z ww. ustawą w brzmieniu obowiązującym w okresie objętym kontrolą.

Kontrolujący złożyli oświadczenia o braku okoliczności, które uzasadniałyby wyłączenie z udziału w wymienionej wyżej kontroli (*zał. 2.-2d. Oświadczenia kontrolerów z 14 grudnia 2022 r.*).

Kontrola została przeprowadzona w oparciu o następujące procedury i metody:

- pozyskano pisemne oświadczenia oraz przeprowadzono rozmowę z Dyrektorem Placówki – ks. Arturem Kucharskim,
- przeprowadzono analizę wybranej indywidualnej dokumentacji 4 wychowanków,
- przeprowadzono rozmowy z wychowankami obecnymi w Placówce, oznaczonymi na potrzeby kontroli symbolami: „A”, „B”, „E”, „F”, „G”, „H”,
- przeprowadzono analizę kwalifikacji kadry Placówki,
- przeprowadzono oględziny Placówki.

Organem prowadzącym ww. Placówkę jest Towarzystwo Salezjańskie Inspektorii pw. św. Wojciecha z siedzibą w Pile. Jednostka funkcjonuje na podstawie zezwolenia Wojewody Wielkopolskiego z dnia 19 grudnia 2011 r., znak: PS.II-59423-4-3/11, zmienionego decyzją z dnia 5 marca 2014 r., znak: PS-II.9423.4.4.2014.5, zmienioną decyzją z dnia 27 lutego 2019 r., znak: PS-III.9423.1.2019.5, na prowadzenie placówki opiekuńczo – wychowawczej łączącej zadania placówek typu socjalizacyjnego i interwencyjnego z liczbą 10 miejsc socjalizacyjnych i 4 miejsc interwencyjnych.

Dyrektor Placówki ustnie wyznaczył do czynności przeprowadzenia oględzin Placówki Panią XXX XXX, pedagoga zatrudnionego w SCOW.

PODCZAS KONTROLI USTALONO

Placówka funkcjonuje w oparciu o Statut nadany Placówce przez przełożonego Towarzystwa Salezjańskiego Inspektorii pw. św. Wojciecha w Pile, który wszedł w życie z dniem wydania zezwolenia przez Wojewodę Wielkopolskiego na prowadzenie Placówki (*zał. 3. Kserokopia Statutu Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Dom Młodzieży im. św. Dominika Savio*).

Szczegółową organizację i zasady funkcjonowania Placówki określa Regulamin Organizacyjny, który również wszedł w życie z dniem wydania zezwolenia przez Wojewodę Wielkopolskiego na prowadzenie Placówki (*zał. 4. Kserokopia Regulaminu Organizacyjnego Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Dom Młodzieży im. św. Dominika Savio*).

Placówka w okresie objętym kontrolą realizowała zadanie powierzone Towarzystwu Salezjańskiemu Inspektorii pw. św. Wojciecha z siedzibą pod adresem: ul. św. Jana Bosko 1, 64-920 Piła, przez Miasto Poznań na podstawie umów zawartych w dniach: 31 grudnia 2020 r., 31 grudnia 2021 r. i 30 grudnia 2022 r. (*zał. 5.-5b. Kserokopie umów z Miastem Poznań*). Wskazać należy, że w ofercie realizacji zadania publicznego stanowiącego załącznik do umowy znajduje się informacja, że Placówka przeznaczona jest dla 14 chłopców, co jednoznacznie wyklucza jej koedukacyjny charakter, a co a tym idzie, ogranicza dostępność Placówki dla dzieci różnej płci, w szczególności rodzeństw. Powyższe może przyczyniać się do nieprzestrzegania zasady nierozdzielania rodzeństwa, wynikającą z art. 112⁸ Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (Dz.U. z 2020 r. poz. 1359 z późn. zm.). Ponadto, oferta zawiera informację, że Placówka łączy zadania placówek typu socjalizacyjnego i interwencyjnego bez wskazania ile miejsc przewidziano na dany typ pomimo, że wynika to z ww. zezwolenia Wojewody.

Standardy opieki i wychowania oraz zaspokajanie potrzeb dziecka i respektowanie jego praw

1. Oględziny obiektu

Podczas kontroli dokonano oględzin obiektu Placówki. W trakcie czynności kontrolnych sporządzono „*Protokół oględzin*”, który został zaakceptowany i podpisany przez Dyrektora Placówki i stanowi załącznik do niniejszego wystąpienia (*zał. 6. Protokół oględzin Placówki z 19 kwietnia 2023 r.*). Stwierdzono, że pomieszczenia nie są czyste, powierzchnie ścian oraz drzwi były bardzo brudne i odrapane, wymagały pilnego odmalowania. W jednym z pomieszczeń Placówki, tj. w świetlicy, ze ściany w trakcie oględzin wystawały dwa przewody elektryczne. W czasie oględzin, inspektorzy stwierdzili, że w łazienkach brakowało niezbędnych akcesoriów łazienkowych pozwalających utrzymać higienę oraz czystość. We wszystkich łazienkach nie zamontowano uchwytów na papier toaletowy, w związku z czym znajdował się on na podłodze lub na desce klozetowej.

Zatem w badanym obszarze Placówka funkcjonowała **niezgodnie z § 18 ust. 3 pkt 1, 2 i 5 ww. rozporządzenia.**

2. Kwalifikacje kadry

Do 31 sierpnia 2022 r. Dyrektorem Placówki był ksiądz Tomasz Kościelny, którego kwalifikacje zostały pozytywnie zweryfikowane podczas procedury wydania zezwolenia na prowadzenie Placówki w 2019 r.

Od 1 września 2022 r. Dyrektorem Placówki jest ksiądz Artur Kucharski (*zał. 7. Kserokopia aktu powierzenia stanowiska dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej z 1 września 2022 r.*). Dyrektor przedłożył komplet posiadanych dokumentów w sprawie kwalifikacji do pracy na powierzonym stanowisku (*zał. 7a. i zał. 7b. Kserokopia dyplomów ukończenia*

studiów magisterskich z 20 maja 2002 r. i 28 października 2003 r., zał. 7c. i zał. 7d. Kserokopia zaświadczeń z 24 sierpnia i 1 września 2022 r., zał. 7e.-zał. 7g. Kserokopia świadectw pracy z 31 sierpnia 2004 r. i z 31 sierpnia 2022 r. – łącznie 3 szt., zał. 7h. Kserokopia oświadczenia w sprawie władzy rodzicielskiej, niealimentacji, niekaralności, zał. 7i. Wydruk z bazy danych Rejestru Sprawców Przepięstw na Tle Seksualnym z dostętem ograniczonym z 1 września 2022 r., zał. 7j. Kserokopia orzeczenia lekarskiego z 1 grudnia 2021 r., zał. 8. Protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień/oświadczeń od Dyrektora Placówki z 11 maja 2023 r.).

Ks. A. Kucharski ma wykształcenie wyższe magisterskie na kierunku teologia w zakresie teologii ogólnej oraz na kierunku Edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej (*zał. 7a. i zał. 7b.*). Dyrektor przedłożył zaświadczenie z Wyższego Seminarium Duchownego Towarzystwa Salezjańskiego w Łądzie nad Wartą oraz zaświadczenie z Towarzystwa Salezjańskiego Inspektoria pw. św. Wojciecha w Pile w sprawie kwalifikacji Dyrektora Placówki, jednakże treść tych zaświadczeń nie wskazuje na posiadanie wymaganego wykształcenia (*zał. 7c. i zał. 7d.*). Dyrektor nie przedłożył żadnych innych dokumentów potwierdzających wymagane wykształcenie. Zatem kwalifikacje Dyrektora są **niezgodne z art. 97 ust. 3 pkt 1 ww. ustawy.**

Ks. A. Kucharski posiada udokumentowane doświadczenie pracy z dziećmi (*zał. 7e.-7g.*), co jest **zgodne z art. 97 ust. 3 pkt 2 ww. ustawy.**

Nie jest i nie był pozbawiony władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie jest mu zawieszona ani ograniczona, nie jest także obciążony obowiązkiem alimentacyjnym i nie był skazany prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe (*zał. 7h.*). Powyższe jest **zgodne z art. 97 ust. 3 pkt 3-5 ww. ustawy.** Nie figuruje w bazie danych Rejestru Sprawców Przepięstw na Tle Seksualnym z dostętem ograniczonym (*zał. 7i.*), co jest **zgodne z art. 97 ust. 3 pkt 5a ww. ustawy.**

Dyrektor okazał też aktualne zaświadczenie lekarskie, jednakże zaświadczenie wydano w związku z zatrudnieniem na stanowisku Dyrektora-Katechety w placówce oświatowej, a nie w placówce opiekuńczo – wychowawczej (*zał. 7j.*), zatem Dyrektor nie posiada zaświadczenia o zdolności do kierowania placówką opiekuńczo-wychowawczą, co jest **niezgodne z art. 97 ust. 3 pkt 6 ww. ustawy.**

W trakcie kontroli sprawdzono również kwalifikacje kadry merytorycznej. Pracownicy zatrudnieni są w Salezjańskim Centrum Opiekuńczo – Wychowawczym Dom Młodzieży w Poznaniu (zwanego dalej SCOW), w umowie o pracę wskazano Placówkę jako miejsce wykonywania pracy. Stwierdzono, że na dzień 18 kwietnia 2023 r. zatrudnionych było 8 wychowawców w łącznym wymiarze 7 etatów (6 wychowawców w pełnym wymiarze czasu pracy, 2 wychowawców na 1/2 etatu) oraz starszy specjalista pracy z rodziną, starszy pedagog specjalista i psycholog (wszyscy na 1/2 etatu) (*zał. 9.-9a. Protokół oględzin dokumentacji kadry z 18 kwietnia 2023 r. wraz z ewidencją pracowników merytorycznych zatrudnionych w SCOW, wykonujących pracę w Placówce Dom Młodzieży im. św. Dominika Savio z 18 kwietnia 2023 r.*). Analiza dokumentów wykazała, że wszystkie osoby mają wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku, zatem ich kwalifikacje są **zgodne z art. 98 ust. 1 pkt 1, 2, 3 i 6 ww. ustawy.** Każda z osób zatrudnionych podczas kontroli nie

jest i nie była pozbawiona władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie została jej zawieszona ani ograniczona, nie ponosi obowiązku alimentacyjnego i nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe oraz nie figuruje w bazie danych Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym, a także posiada aktualne zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do tej pracy (*zał. 9.-9a., zał. 10. Oświadczenia pracowników w sprawie władzy rodzicielskiej, niealimentacji i niekaralności*). Jednakże w przypadku trzech osób zatrudnionych na stanowisku wychowawcy w okresie objętym kontrolą, osoby te rozpoczęły pracę zanim Jednostka posiadała potwierdzenia, że nie są i nie byli oni pozbawieni władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie została im zawieszona ani ograniczona, nie ponoszą obowiązku alimentacyjnego (*zał. 9.-9a.*). Zatem kwalifikacje tych wychowawców przed zatrudnieniem na tym stanowisku nie zostały właściwie zweryfikowane. Powyższe było **niezgodne z art. 98 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy**.

Placówka korzysta z pomocy wolontariuszy. Z osobami tymi są zawarte porozumienia, złożyli stosowne oświadczenia oraz nie figurują w bazie danych Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym (*zał. 11.-11c. Kserokopie porozumień o wykonywaniu świadczeń przez wolontariusza wraz z kserokopią oświadczenia w sprawie władzy rodzicielskiej, niealimentacji, niekaralności oraz wydrukiem z bazy danych Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym*). Wolontariusze nie przedłożyli zaświadczeń lekarskich o braku przeciwwskazań do tej pracy (*zał. 8.*). Korzystanie z pomocy wolontariuszy, którzy nie legitymują się wymogami ww. ustawy jest **niezgodne z art. 99 ust. 4 w zw. z art. 98 ust. 3 pkt 4 ww. ustawy oraz z art. 44 w zw. z art. 42 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023 r., poz. 571)**.

3. Wychowankowie umieszczeni w Placówce

W Placówce prowadzona jest ewidencja wychowanków (*zał. 12. Ewidencja dzieci POW Dom Młodzieży im. św. Dominika Savio z 17 kwietnia 2023 r.*). Zawiera ona wszystkie wymagane informacje (*zał. 12.*), co jest **zgodne z § 17 ust. 5 ww. rozporządzenia**. Ewidencja zawiera dodatkowo informacje na temat typu grupy oraz szkoły, do której uczęszcza wychowanek.

Na potrzeby kontroli Dyrektor przedłożył także tabelę zawierającą informację o wychowankach przebywających w POW (*zał. 13. Tabela zawierająca informację o wychowankach przebywających w POW DM w Poznaniu im. św. Dominika Savio w okresie od 28.10.2021 r. do 12.01.2023 r. z 11 stycznia 2023 r.*).

Z analizy dokumentacji Placówki wynika, że w trakcie czynności kontrolnych w Jednostce przebywało 14 chłopców, w tym 10 na miejscach socjalizacyjnych i 4 na miejscach interwencyjnych. W trakcie czynności jeden z wychowanków został przyjęty do POW (na miejsce interwencyjne). Analiza okresu objętego kontrolą wykazała, że w POW na miejscach interwencyjnych wielokrotnie przebywało ponad 4 wychowanków w tym samym czasie,

w stosunku, do których sąd wydał postanowienie o umieszczeniu w pieczy. Zatem stan liczby wychowanków w okresie objętym kontrolą był **niezgodny z ww. zezwoleniem Wojewody Wielkopolskiego z 19 grudnia 2011 r., znak: PS.II-59423-4-3/11, zmienionego decyzją z dnia 5 marca 2014 r, znak: PS-II.9423.4.4.2014.5, zmienioną decyzją z dnia 27 lutego 2019 r., znak: PS-III.9423.1.2019.5.**

Czynności kontrolne wykazały, że w okresie objętym kontrolą wszyscy wychowankowie pochodzili z Miasta Poznania *(zał. 13.)*.

Wychowankowie są kierowani do POW przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Poznaniu *(zał. 14.-14d. Kserokopie przykładowych skierowań do Placówki)*. Analiza ewidencji dzieci oraz przedłożonych skierowań do POW wykazała, że dwukrotnie zdarzyła się sytuacja, w której wychowanek fizycznie przebywał w Placówce na miejscu socjalizacyjnym zanim MOPR wydał skierowanie *(zał. 14. i zał. 14a.)*. Powyższe było **niezgodne z art. 35 ust. 1 ww. ustawy oraz § 2 ust. 1 ww. rozporządzenia**. Fakt wydania skierowania z mocą wsteczną nie upoważniał Dyrektora Placówki do przyjęcia dziecka na miejsce socjalizacyjne w dniu, w którym nie dysponował skierowaniem.

W okresie kontroli do Placówki przyjęto jedno rodzeństwo, w przypadku którego jedno z dzieci miało ukończone 10 lat *(zał. 13.)*.

W przypadku kolejnych 10 dzieci poniżej 10 roku życia przyjęcie nastąpiło mimo, iż w Placówce nie była umieszczona matka lub ojciec dzieci oraz nie przemawiały za tym inne szczególne przesłanki, tj. stan zdrowia dzieci lub łączenie ze starszym rodzeństwem (6 dzieci stanowią rodzeństwa, z których żadne z dzieci nie miało ukończonych 10 lat) *(zał. 13., zał. 14a.-14j.)*, zatem POW działała **niezgodnie z art. 95 ust. 1 i 2 ww. ustawy**.

Dalsza analiza ww. dokumentów wykazała, że pobyt dzieci przebywających w Placówce w ramach miejsc interwencyjnych przekroczył termin 3 miesięcy *(zał. 13.)*. Dyrektor poinformował, że „*postanowienie opiekuńcze wobec tych dzieci nie zostało zakończone*” *(zał. 15. Pismo wyjaśniające w związku z prośbą o uzupełnienie dokumentacji z 10 maja 2023 r. wraz z załącznikami dotyczącymi POW)*. Jednocześnie nie przedłożono zespołowi, dokumentów potwierdzających podjęcie działań zmierzających do zmiany sytuacji, tj. pisma do sądu o podjęcie decyzji, zmiany postanowienia itp. ani też nie umieszczono tych wychowanków w ramach miejsc socjalizacyjnych. Z materiału kontrolnego nie wynikają zatem szczególne okoliczności uzasadniające przedłużenie pobytu dzieci na miejscach interwencyjnych *(zał. 15.)*. Powyższe jest **niezgodne z art. 103 ust. 6 i 7 ww. ustawy**.

Analizując wykonanie przez Dyrektora Placówki obowiązku wynikającego z art. 100 ust. 4 ww. ustawy, ustalono na podstawie oświadczenia ks. Dyrektora, że: „*od ostatniej kontroli nie zdarzyła się taka sytuacja, aby dziecko miało uregulowaną sytuację prawną. Nie zgłaszaliśmy w tym okresie żadnego dziecka do OA*” *(zał. 8.)*.

Ponadto nie zachowano 18-miesięcznego terminu od dnia umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, na złożenie do właściwego sądu wniosku wraz z uzasadnieniem o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie zarządzeń wobec dziecka *(zał. 15.)*, co jest **niezgodne z art. 100 ust. 4a ww. ustawy.**

Na podstawie analizy miesięcznych grafików dyżurów *(zał. 16. i zał. 16a. Kserokopie przykładowych grafików pracy za lipiec i listopad 2022 r.)* inspektorzy stwierdzili, że opieka nad dziećmi w POW jest sprawowana w sposób **zgodny z § 10 ust. 1 i § 13 ust. 1 ww. rozporządzenia.**

Analiza dokumentacji wykazała, że obchody nocne przeprowadzane są co najmniej 3 razy w ciągu nocy *(zał. 17. Kserokopia dokumentu zawierającego opis przebiegu kontroli nocnej przykładowych wpisów do zeszytu dyżurów nocnych z 1 lipca i 1 września 2022 r. oraz 1 stycznia, 1 marca i 1 maja 2023 r.)*. Powyższe jest **zgodne z § 12 ust. 2 ww. rozporządzenia.**

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że w Placówce wychowawca kieruje procesem wychowawczym nie więcej niż 5 dzieci *(zał. 13.)*, co jest **zgodne z § 16 ust. 1 ww. rozporządzenia.**

4. Zapewnienie zaspokojenia potrzeb wychowanków

W trakcie kontroli, tj. 18 i 19 kwietnia 2023 r. zostały przeprowadzone z dziećmi „A”, „B”, „E”, „F”, „G” oraz „H” indywidualne rozmowy, z których sporządzono zapisy *(zał. 18.-18e. Zapisy rozmów z wychowankami: „A”, „B”, „E”, „F”, „G” oraz „H”)*. Podczas rozmów każde z dzieci zostało zapytane o sposób zapewniania przez Placówkę potrzeb wymienionych w § 18 ust. 1 ww. rozporządzenia:

1) *wyżywienia dostosowanego do potrzeb rozwojowych, kulturowych, religijnych oraz stanu zdrowia* – dzieci mają zapewnione 5 posiłków dziennie w formie cateringu *(zał. 19. Kserokopie przykładowych jadłospisów na grudzień 2021 r. i lipiec 2022 r.)*. Większość wychowanków w rozmowach poinformowała, że jedzenie im smakuje, a ilość jest wystarczająca. Dwóch z nich oznajmiło, że jedzenie im nie smakuje. Wychowankowie wskazali, że śniadania robią przy pomocy wychowawcy. W Placówce prowadzone są dyżury w kuchni, podczas których nakrywają do stołu oraz wydają posiłki i zmywają naczynia *(zał. 18.-18e.)*. Na podstawie analizy przedłożonych jadłospisów ustalono, iż w okresie Świąt Bożego Narodzenia uwzględniono w jadłospisach dania świąteczne oraz dania dostosowane do potrzeb religijnych dzieci *(zał. 19.)*. Dyrektor oświadczył, że: *„dodatkowo Placówka zaopatrywana jest przez intendenta w produkty trwałe typu makaron, ryż, mleko, mąkę, cukier, herbatę, soki, wodę”* *(zał. 20. Informacja Dyrektora dotycząca zaspokojenia potrzeb dzieci z 9 maja 2023 r.)*.

Zatem uznano, że Placówka działa **zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 1 ww. rozporządzenia.**

2) *dostępu do opieki zdrowotnej* – podczas czynności kontrolnych ustalono, że dzieci mają zapewniony kontakt z lekarzem rodzinnym oraz korzystają z pomocy lekarzy specjalistów. Dostęp do opieki zdrowotnej potwierdzili wszyscy wychowankowie w rozmowach z inspektorami (zał. 18.-18e.). Z oświadczenia Dyrektora wynika, że „Wszystkie dzieci są objęte opieką lekarza rodzinnego w Przychodni Lekarza Rodzinnego GODNOŚĆ. Zatrudniona przez SCOW pielęgniarka codziennie monitoruje stan zdrowia wychowanków. W zależności od potrzeb, zgłaszanych przez dzieci, rodziców, wychowawców, osób pracujących z dziećmi, bądź diagnoz, dzieci objęte są pomocą innych specjalistów. Wszystkie pozostają pod opieką stomatologa, te które tego wymagają pozostają pod opieką: alergologa - 4 dzieci, kardiologa - 1 dziecko, endokrynologa - 1 dziecko, okulisty - 4 dzieci, neurologa - 2 dzieci, dermatologa - 3 dzieci” (zał. 20.). Powyższe działanie Placówki jest **zgodne z § 18 ust. 1 pkt 2 ww. rozporządzenia.**

3) *zaopatrzenia w produkty lecznicze* – podczas kontroli stwierdzono, że wychowankowie mają zapewnione leki, zarówno te zapisane przez lekarza, jak i doraźnie w razie potrzeby. Leki przechowywane są w pokoju wychowawców, w szafce aptecznej, zamykanej na klucz (zał. 6.). Wychowankowie uczestniczący w indywidualnych rozmowach potwierdzili, że otrzymują leki przepisane od lekarza, a leki podaje im wychowawca lub pielęgniarka (zał. 18.-18e.). Jak oświadczył Dyrektor: „Zatrudniona przez SCOW pielęgniarka zajmuje się ich dystrybucją na poszczególne placówki zarówno leków zaleconych, jak i zaopatruje apteczki na grupie w leki doraźne. Leki rozłożone w specjalnych kasetkach odpowiednio opisanych wydaje wychowawca, potwierdzając to podpisem na karcie wydawania leków” (zał. 20.). Biorąc pod uwagę powyższe, w badanym obszarze Placówka działa **zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 3 ww. rozporządzenia;**

4) *zaopatrzenia w środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyroby medyczne wraz z pokryciem udziału środków własnych dziecka – do wysokości limitu przewidzianego w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowane ze środków publicznych.* - Jak oświadczył Dyrektor: „Obecnie jedno dziecko ma aparat słuchowy, dwójka dzieci nosi okulary” (zał. 20.). Dodatkowo dwóch wychowanków oświadczyło, że będą zaopatrzeni w wyroby medyczne, tj. aparat ortodontyczny (zał. 18.-18a.). W badanym obszarze Placówka działa **zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 4 ww. rozporządzenia.**

5) *dostępu do zajęć wychowawczych, kompensacyjnych, a także terapeutycznych i rewalidacyjnych, o ile takie są wskazane dla dziecka* – Z rozmów z wychowankami wynika, że objęci są pomocą psychologa w Placówce, jak i poza nią, pomocą pedagogiczną w szkole oraz wsparciem lekarza psychiatry, zgodnie z potrzebami. Dwóch wychowanków oświadczyło, że korzysta z pomocy logopedycznej (zał. 18c. i zał. 18e.). Jak oświadczył Dyrektor: „Wszystkie dzieci mają dostęp do zajęć kompensacyjnych, terapeutycznych i rewalidacyjnych o ile takie wskazane są dla dziecka. Obecnie takimi zajęciami poza Placówką objętych jest: 4 dzieci - logopeda, 5 dzieci - psychiatra, 3 dzieci - psychoterapia,

1 dziecko - socjoterapia, 5 - dzieci zajęcia rewalidacyjne. Po za tym na terenie SCOW prowadzona jest terapia pedagogiczna uczestniczy w niej 4 dzieci” (zał. 20.). W badanym obszarze działania Placówka działa **zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 5 ww. rozporządzenia;**

6) wyposażenia w:

a) odzież, obuwie, bieliznę i inne przedmioty osobistego użytku, stosownie do wieku i indywidualnych potrzeb – wychowankowie mają możliwość zrobienia zakupów z wychowawcą. Podczas rozmów z inspektorami wychowankowie stwierdzili, że są wyposażeni w odzież, obuwie, bieliznę i inne przedmioty osobistego użytku (zał. 18.-18e.),

b) zabawki odpowiednie do wieku rozwojowego – wychowankowie stwierdzili, że posiadają zabawki odpowiednie do ich wieku i potrzeb (zał. 18.-18e.),

c) środki higieny osobistej – dzieci posiadają niezbędne środki higieny, które otrzymują w Placówce zgodnie ze zgłoszonymi potrzebami (zał. 18.-18e.).

Placówka działa **zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 6 ww. rozporządzenia;**

7) zaopatrzenia w podręczniki, pomoce i przybory szkolne – wychowankowie są wyposażeni w artykuły szkolne i podręczniki (zał. 18.-18e.). W badanym obszarze Placówka działa **zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 7 ww. rozporządzenia;**

8) kwotę pieniężną do własnego dysponowania przez dzieci od 5 roku życia, której wysokość, nie niższą niż 1% i nie wyższą niż 8% kwoty odpowiadającej kwocie, o której mowa w art. 80 ust. 1 pkt 2 ustawy, ustala co miesiąc dyrektor placówki opiekuńczo - wychowawczej (...) – zasady przyznawania kieszonkowego określa Regulamin kieszonkowego (zał. 21. i zał. 21a. Kserokopie Regulaminu oceniania zachowania i przyznawania kieszonkowego z 1 września 2022 r.).

Analiza Regulaminu kieszonkowego wykazała sprzeczność zapisów w nim zawartych z § 18 ust. 1 pkt 8 ww. rozporządzenia, tj. zgodnie z tabelą załączoną do Regulaminu ustalającą wysokość kieszonkowego „kwota nie niższa, to kwota 12 zł, a kwota nie wyższa to 105 zł” – co oznacza, że kwota „nie wyższa” nie stanowi maksymalnej kwoty odpowiadającej 8% kwoty, o której mowa w art. 80 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy, co jest **niezgodne z § 18 ust. 1 pkt 8 ww. rozporządzenia w zw. z art. 80 ust. 1 pkt 2 i art. 86 ust. 2 i 3 ww. ustawy.** Zgodnie z obowiązującym Obwieszczeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 3 marca 2022 r. w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka oraz wysokości pomocy dla osoby usamodzielnianej (M.P. z 2022 r., poz. 292) na dzień przyjęcia ww. Regulaminu kieszonkowego minimalna i maksymalna powinny wynosić odpowiednio: 11,89 zł i 95,12 zł do 31 maja 2023 r.

Wypowiedzi dzieci wykazały, że kieszonkowe otrzymują co miesiąc i mogą dysponować nim według własnego uznania. Znają wysokość przysługującej im podstawy kieszonkowego (wynikającą z ww. Regulaminu) oraz powody obniżenia i podwyższenia kwoty kieszonkowego (zał. 18.-18e.). Na zestawieniach kwot wypłat kieszonkowego za poszczególne miesiące widnieją przy nazwiskach dzieci ich własnoręczne podpisy lub

w przypadku dziecka, które na co dzień przebywa poza Placówką np.: w internacie, wpis o treści „potwierdzenie” (zał. 22.-22d. Kserokopie list wypłat kieszonkowego za grudzień 2021 r. oraz kwiecień, lipiec, listopad 2022 r.). Przedłożono również pokwitowania odbioru kieszonkowego przez wychowanków (zał. 23.-23d. Kserokopia pokwitowania odbioru kieszonkowego).

Analiza list wypłat kieszonkowego wykazała, że minimalna kwota kieszonkowego wypłacana dzieciom wynosi 12 zł, czyli powyżej minimalnej kwoty, o której mowa w art. 80 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 86 ust. 2 i 3 ww. ustawy (zał. 22.-22d.).

9) dostępu przez całą dobę do podstawowych produktów żywnościowych oraz napojów - podczas rozmów indywidualnych, większość wychowanków podała, że mają możliwość między posiłkami skorzystania z produktów żywnościowych oraz napojów znajdujących się w łodówce. Dwóch wychowanków podało, że nie mogą schodzić do aneksu po godzinie 20:00, co łączy się z brakiem możliwości dostępu do produktów żywnościowych i napojów (zał. 18.-18e.).

Dyrektor ustosunkował się do tej kwestii informując, że „Wynika to z ciszy nocnej, że wychowawca chce, żeby dzieci już nie chodziły. Nie ma takiego odgórnego zarządzenia. Jeżeli dziecko chce może zjeść. Zdarzało się, że wychowawcy sami robili kanapki i zanosili, by dzieci nie chodziły. Wychowawcy nie zgłaszali problemu, że dzieci mają jakiś problem z tym. Jeżeli były takie sytuacje to były to samodzielne decyzje wychowawców. To samo dotyczy napojów” (zał. 15.). W pierwszym dniu kontroli inspektorzy stwierdzili, że w łodówce i kuchni znajdowały się produkty żywnościowe i napoje.

Sytuacje, w których wychowawcy podejmowali decyzje o uniemożliwieniu dzieciom dostępu do podstawowych produktów żywnościowych lub napojów przez całą dobę, były niezgodne z § 18 ust. 1 pkt 9 ww. rozporządzenia;

10) dostępu do nauki, która w zależności od potrzeb dzieci odbywa się:

a) w szkołach poza placówką opiekuńczo - wychowawczą (...) - z przedłożonej dokumentacji wynika, że czternastu wychowanków uczęszcza do szkoły podstawowej, w tym jeden wychowanek realizuje naukę w Specjalnym Ośrodku Wychowawczym w Poznaniu i jeden wychowanek uczęszcza do Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci Nieśłyszących w Poznaniu (zał. 20.). Wychowankowie w trakcie przeprowadzonych rozmów poinformowali, że mają wpływ na wybór szkoły i kierunku nauczania (zał. 18.-18e.),

b) w systemie nauczania indywidualnego – nie dotyczy.

Wszystkie dzieci, objęte obowiązkiem szkolnym realizują go, zatem w badanym obszarze Placówka działa zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 10 ww. rozporządzenia;

11) pomocy w nauce, w szczególności przy odrabianiu zadań domowych oraz w miarę potrzeby przez udział w zajęciach wyrównawczych – dzieci potwierdziły, że w dni powszednie od godziny 16.30-17.30 odbywają się tzw. „odrabianki” podczas, których otrzymują od wolontariuszy i wychowawców pomoc w nauce i odrabianiu zadań

domowych, w zależności od ich indywidualnych potrzeb (zał. 18.-18e.). Zatem w badanym obszarze Placówka działa **zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 11 ww. rozporządzenia;**

12) *uczestnictwa, w miarę możliwości, w zajęciach pozalekcyjnych i rekreacyjno-sportowych* – na temat udziału w zajęciach na terenie Placówki jak i poza nią wypowiedzieli się sami wychowankowie, podczas rozmów z inspektorami, którzy przekazali, że mają możliwość uczestniczenia w zajęciach (zał. 18.-18e.).

Wychowankowie raz w miesiącu mają tzw. „weekend niewyjazdowy”. Wtedy wychowankowie wszystkich placówek opiekuńczo-wychowawczych, administrowanych przez SCOW, mają zaplanowaną jednodniową wycieczkę.

Jak oświadczył Dyrektor Placówki: „*W miarę możliwości, zapewniamy uczestnictwo wychowanków w zajęciach pozalekcyjnych i rekreacyjno-sportowych. Organizujemy wycieczki i wyjścia. Realizowane jest to przez wychowawców podczas pełnienia dyżurów w postaci organizowania rozmaitych zajęć w zależności od predyspozycji i umiejętności wychowawcy a także na skutek pomysłów i inicjatywy dzieci odbywają się takie zajęcia jak: plastyczne, muzyczne, teatralne, sportowe, kulinarne oraz w formie wyjść i wycieczek. Poza tym na terenie placówek odbywają się stałe zajęcia prowadzone zarówno przez pracowników, jak i osoby zatrudnione z zewnątrz, w których uczestniczą chętne dzieci. Na terenie Placówki prowadzone są zajęcia muzyczne uczestniczą w nich wszystkie dzieci, w zajęciach sportowych uczestniczą wszystkie dzieci, w zajęciach z Robotyki uczestniczy ósemka dzieci. Zajęcia informatyczne przeprowadzane przez wolontariusza uczestniczy szóstka dzieci. W ramach zajęć dodatkowych poza Placówką - 1 dziecko uczęszcza do Akademii Reissa, trójka dzieci uczęszcza na basen, szóstka dzieci uczestniczy w zajęciach sportowych w ramach SKS w szkole*” (zał. 20.).

Dodatkowo Dyrektor podał, że „*Prawie codziennie coś jest. Warsztaty są co tydzień. Wychowankowie chodzą też na płatne zajęcia (...). W weekendy organizowane są wyjścia na darmowe wydarzenia i atrakcje. Zależy nam, żeby dzieci jak najczęściej wychodziły na świeże powietrze. Zdarza się, że dzieci za zgodą mogą w tygodniu wyjść do sklepu. Wyjście w tygodniu jest skomplikowane przez inne obowiązki. Jeżeli wychowankowie muszą coś załatwić to też wychodzą. Wyjścia nie są częste, ale jest to dopuszczalne. Musimy mieć kontrolę nad wyjściami, żeby wiedzieć gdzie są i co się z nimi dzieje*” (zał. 8.). Podczas czynności kontrolnych Dyrektor przedłożył sprawozdanie z prowadzonych zajęć kulinarnych, muzycznych, umowę zawartą z GeoRobot i Akademią Piłkarską Reissa (zał. 15.). Zatem działanie Placówki w badanym obszarze jest **zgodne z art. § 18 ust. 1 pkt 12 ww. rozporządzenia oraz art. 4 pkt 6 ww. ustawy;**

13) *opłaty za pobyt w bursie lub internacie, jeżeli dziecko uczy się poza miejscowością, w której znajduje się placówka opiekuńczo-wychowawcza (...)* – w Placówce nie było wychowanków przebywających w bursie lub w internacie poza Miastem Poznaniem.

14) *pokrywania kosztów przejazdu do i miejsca uzasadnionego pobytu poza placówką opiekuńczo – wychowawczą (...)* – z ustaleń kontrolnych wynika, że wychowankowie mają

opłacone bilety PEKA. Potwierdzili to wychowankowie podczas rozmów (zał. 18.-18e.). Dyrektor oświadczył, że „Jeśli zachodzi potrzeba zawiezienia dziecka na zajęcia lub wizytę specjalistyczną zapewniamy również dowóz samochodem służbowym” (zał. 20.). Uznano, że w badanym obszarze Placówka działa **zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 14 ww. rozporządzenia.**

W kwestii zapewnienia dzieciom szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych

Wychowankowie podczas indywidualnych rozmów z inspektorami wypowiedzieli się także na temat panującej atmosfery i poczucia bezpieczeństwa w Placówce. Większość wychowanków swoje samopoczucie w dniu rozmowy oceniło, jako dobre, czują się bezpiecznie w Placówce. Zatem powyższe **zgodne z art. 4 pkt 9 ww. ustawy.**

5. Dokumentacja wychowanków

Zespół inspektorów przeanalizował dokumentację prowadzoną przez Placówkę dla 4 wychowanków.

Ustalono, że dokumentacja ww. dzieci zawiera diagnozy psychofizyczne (zał. 24.-24c. *Kserokopie przykładowych diagnoz psychofizycznych wychowanków „A”, „B”, „C” i „D”*) sporządzone przez psychologa, niezwłocznie po przyjęciu dziecka do Placówki, **zgodnie z § 14 ust. 1 i 2 ww. rozporządzenia.**

W badanych diagnozach psychofizycznych wychowanków uwzględniono analizę ich potrzeb w zakresie opiekuńczym, rozwojowym, emocjonalnym i społecznym oraz analizę wpływu kryzysu w rodzinie na rozwój dziecka (zał. 24.-24c.), co **jest zgodne z § 14 ust. 3 pkt 1, 2 i 3 ww. rozporządzenia.** Jednak u wszystkich analizowanych wychowanków w diagnozach, nie wyszczególniono analizy rozwoju dziecka (zał. 24.-24c.), co **jest niezgodne z § 14 ust. 3 pkt 4 ww. rozporządzenia.**

Dalsza analiza ww. dokumentów wykazała, że w diagnozach, u wychowanków „B”, „C” i „D”, w punktach dot. wskazań, pojawiały się zapisy: „nie dotyczy” w obszarach, dot. pracy przygotowującej dziecko do umieszczenia w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka, jak również w punkcie dot. *wskazań do przygotowania dziecka do usamodzielnienia bez podania uzasadnienia* (zał. 24a.-zał.24c.). Zatem działanie Placówki jest **niezgodne z § 14 ust. 4 pkt 4 i 5 ww. rozporządzenia.**

W trakcie czynności kontrolnych przeanalizowano plany pomocy dziecku wraz z ich modyfikacjami (zał. 25.-25j. *Kserokopie przykładowych planów pomocy dziecku „A”, „B”, „C” i „D”*). Kontrola wykazała, że plany pomocy dziecku nie zawsze zawierają informacje o tym, czy dokument został opracowany we współpracy z asystentem rodziny (zał. 25c., zał. 25g., zał. 25i.), pomimo, iż w analizowanych dokumentach wyznaczono miejsce na podpis asystenta. Powyższe zatem **narusza § 15 ust. 1 ww. rozporządzenia.** Analiza planów pomocy

dziecku wykazała, że w stosowanych w Placówce formularzach nie zawarto wszystkich wymaganych obszarów, tj. nie wyszczególniono celów długoterminowych i krótkoterminowych (zał. 25.-25i.). Co więcej, we wszystkich planach w rubryce „rodzaje działań (działania krótkoterminowe i długoterminowe)” wpisane zostały wyłącznie daty. Powyższe jest **niezgodne z § 15 ust. 3 pkt. 1 ww. rozporządzenia**.

Stwierdzono, że w analizowanych planach wyznaczono cele pracy z dzieckiem, uwzględniające powrót dziecka do rodziny, umieszczenie dziecka w rodzinie przysposabiającej, umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej lub przygotowanie dziecka do usamodzielnienia, co jest **zgodne z § 15 ust. 3 pkt 2 ww. rozporządzenia**.

Kontrola wykazała, że analizowane plany pomocy dziecku zostały opracowane na podstawie diagnoz psychofizycznych (zał. 25.-25j.), co jest **zgodne z § 15 ust. 4 pkt 1 ww. rozporządzenia**.

W analizowanych planach (zał. 25.-25j.) zostało wyszczególnione miejsce na zdanie dziecka oraz na jego podpis, jednakże uwzględnienie zdania dziecka powinno jednoznacznie wynikać z treści dokumentu, tzn. w rubryce tej powinno znaleźć się wyraźnie wyartykułowane zdanie dziecka, dotyczące realizacji poszczególnych obszarów opisywanych w planie. Jednocześnie wskazać należy, że zdanie dziecka nie jest brane pod uwagę podczas dokonywania modyfikacji planów. Wówczas pod modyfikacją widnieje jedynie podpis dziecka i nie ma rubryki dotyczącej jego zdania, co jest **niezgodne z art. 4 pkt 8 i art. 4a ww. ustawy oraz § 15 ust. 2 ww. rozporządzenia**.

W Placówce dokonuje się modyfikacji planów pomocy, jednak w niektórych dokumentach wskazano przedział obowiązywania przekraczający pół roku, tj. np. u wychowanka „A” zapisano: „w okresie od 11.01.2023 do 31.07.2023” (zał. 25.). Podobnie jak u wychowanka „B” zapisano: „w okresie od 19.08.2021 do 19.08.2022” oraz: „w okresie 19.08.2022 do 19.02.2023 r.” (zał. 25a., zał. 25b.), jak również u wychowanka „C” zapisano odpowiednio: „w okresie 14.12.2021 r. do 14.12.2022 r.” oraz „w okresie od 15.12.2022 r. do 15.06.2023 r.” (zał. 25c., zał. 25f.), a w planach dla wychowanka „D” zapisano: „w okresie od 5.05.2022 r. do 5.11.2022 r.” oraz: „6.11.2022 r. do 6.05.2023 r.” (zał. 25g., zał. 25i.). Mając na uwadze powyższe należy uznać, że działanie Placówki w tym zakresie jest **niezgodne § 15 ust. 5 pkt 1 ww. rozporządzenia**.

Podczas kontroli ustalono, że dla każdego dziecka prowadzone są karty pobytu dziecka (zał. 26.-26c. *Kserokopie przykładowych kart pobytu dziecka „A”, „B”, „C” i „D”*). Analiza kart pobytu dzieci wykazała, że formularze, którymi posługuje się Placówka, zawierają wszystkie wymagane obszary i są uzupełniane wpisami wychowawcy, co jest **zgodne z § 17 ust. 1 pkt 2 ww. rozporządzenia**. Ustalono także, że karty pobytu dziecka są opatrzone datami dokonania wpisów i są uzupełniane nie rzadziej niż co 2 tygodnie, dla dzieci na miejscach interwencyjnych oraz nie rzadziej niż co miesiąc, dla dzieci na miejscach socjalizacyjnych (zał. 26.-26c.), co jest **zgodne z § 17 ust. 4 ww. rozporządzenia**.

Podczas kontroli ustalono, że w Placówce prowadzony jest dokument o nazwie: „Arkusz badań i obserwacji psychologicznych oraz pedagogicznych” dla każdego dziecka (zał. 27.-27c.

Kserokopie arkuszy badań i obserwacji psychologicznych oraz pedagogicznych dziecka „A”, „B”, „C” i „D”). Zauważyć należy, że rozporządzenie w § 17 ust. 1 pkt 4 nakłada na Placówkę prowadzenie dla każdego dziecka „arkuszy”, co oznacza, że nazwa przyjętego w Placówce dokumentu jest niewłaściwa. Nadto, wskazać należy, że analiza treści dokumentów wykazała, że we wszystkich analizowanych arkuszach (*zał. 27.-27c.*) nie ma żadnego wpisu pedagoga. Jak przekazał Dyrektor, Placówka podjęła decyzję, że ten dokument będzie prowadzony jedynie przez psychologa (*zał. 8.*). Ponadto, w arkuszu nie ma zapisanych żadnych badań. Powyższe jest **niezgodne z § 17 ust. 1 pkt 4 ww. rozporządzenia**.

Placówka prowadzi dokument pod nazwą „Karta udziału w zajęciach prowadzonych przez psychologa, pedagoga lub osobę prowadzącą terapię, z opisem przebiegu (o ile dziecko tego wymaga)” (*zał. 28. Kserokopia przykładowej karty udziału w zajęciach prowadzonych przez psychologa, pedagoga lub osobę prowadzącą terapię dot. dziecka „A”*). W przedłożonych dokumentach dla wychowanka „A”, sporządzanych przez psychologa, widnieje jedynie zapis: „Dokumentacja dostępna u psychologa” wraz z podpisem i pieczętką psychologa. W ww. dokumencie nie ma żadnych innych zapisów, powyższe zatem jest **niezgodne z § 17 ust. 1 pkt 3 ww. rozporządzenia**. Jednocześnie na uwagę zasługuje fakt, że w związku z objęciem innych dzieci opieką psychologa, dokument powinien być prowadzony również dla nich, w tym w szczególności dla wychowanków, którzy doświadczali przemocy (XXX). Jednocześnie psycholog, Pan XX przedstawił oświadczenie zawierające odmowę udostępnienia dokumentacji psychologicznej podopiecznych, powołując się na „*obowiązek zachowania tajemnicy informacji związanych z klientem*” oraz na „*obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej*” (*zał. 28a. Oświadczenie psychologa z 15 maja 2023 r.*). Odmowa udostępnienia dokumentacji, do której żądania zespół inspektorów, działający z upoważnienia Wojewody, ma prawo na podstawie art. 197a ust. 1 pkt 1 ww. ustawy, jest **niezgodny z § 11 ust. 1 ww. rozporządzenia w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli w zw. z art. 197a ust. 1 pkt 1 ww. ustawy**.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że w Placówce dokonywane są okresowe oceny sytuacji dziecka. Ich przebieg dokumentowany jest za pomocą „*Protokołu z Posiedzenia stałego zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka*” (*zał. 29.-29j. Kserokopie protokołów z posiedzenia Zespołu ds. okresowej oceny sytuacji wychowanków: „A”, „B”, „C”, i „D”*), co jest **zgodne z art. 135 ww. ustawy**. Jednakże, zapis „stały” dodany w nazwie Zespołu, nie jest zgodny z treścią ustawy.

Analiza ww. protokołów wykazała, że zespół realizował cele, do których został powołany (*zał. 29.-29j.*), co jest **zgodne z art. 136 ww. ustawy**.

Jednocześnie analiza ww. protokołów ze spotkań zespołu wykazała, że w skład zespołu nie zawsze wchodził, pedagog, psycholog, pracownik socjalny lub pielęgniarka (*zał. 29.-29c., zał. 29e.-29h.*). Powyższe jest zatem **niezgodne z art. 137 ust. 1 pkt 2, 3 i 5 ww. ustawy**. Ponadto zauważyć należy, że podczas posiedzenia nieobecność osób z Zespołu, których absencja jest

usprawiedliwiona, bądź uzasadniona, powinna zostać odnotowana w treści protokołu, wraz ze wskazaniem, co jest powodem ich nieobecności. Istotne jest doprecyzowanie dlaczego osoby nieobecne nie uczestniczą w posiedzeniu Zespołu oraz dlaczego miejsca na podpisy konkretnych członków Zespołu są pozostawione niewypełnione (np. czy powodem braku podpisu jest to, że asystent rodziny jest nieobecny, gdyż jest chory, czy też dlatego, że rodzina z nim nie współpracuje).

W analizowanej dokumentacji wychowanków: „A”, „B”, „C”, i „D” stwierdzono realizację obowiązku wysłuchania dziecka i uwzględnienia jego zdania przed dokonaniem oceny sytuacji dziecka (*zał. 29.-29j.*), co jest **zgodne z art. 4a ww. ustawy.**

Podczas kontroli ustalono, że u wychowanka „A” Zespół dokonał okresowej oceny sytuacji przekraczając obligatoryjny półroczny termin (*zał. 29. i zał. 29a.*), co jest **niezgodne z art. 138 ust. 1 ww. ustawy ww. ustawy.**

Jednocześnie ustalono, że w kwestii przesyłania wniosków formułowanych na piśmie przez Zespół do sądu, obowiązek ten był dopełniany (*zał. 30.-30c. Kserokopie przykładowych wniosków dotyczących zasadności dalszego pobytu dziecka: „A”, „B”, „C” i „D”*), jednak w niektórych przypadkach przekazanie ww. informacji do sądu odbyło się dopiero po przeszło 2 tygodniach (*zał. 30a. i 30b.*) oraz prawie półtora miesiąca (*zał. 30c.*) od daty posiedzenia. Tak długa zwłoka może doprowadzić do wprowadzenia sądu w błąd, gdyż ustalona podczas Posiedzenia sytuacja dziecka mogła ulec zmianie.

W okresie objętym kontrolą żaden wychowanek nie był w procesie usamodzielnienia (*zał. 13.*).

Działania Placówki na rzecz utrzymywania przez dziecko kontaktów z rodziną i innymi osobami bliskimi

Ustalono, iż Placówka umożliwiała dzieciom osobiste i telefoniczne kontakty z rodzicami oraz z osobami spokrewnionymi i spowinowaconymi. W rozmowach z inspektorami wszyscy wychowankowie przekazali, że wyjeżdżają na urlopowania do rodziców lub do innych członków rodziny – dziadków, rodzeństwa, wujostwa, co jest **zgodne z art. 4 pkt 3 ww. ustawy.**

Realizacja zasady dotyczącej nierozdzielania rodzeństwa

W trakcie czynności w Placówce przebywały 4 rodzeństwa. Dwa z nich miały także siostry, które przebywały w innej placówce SCOW. Dodatkowo w przypadku jednego z tych rodzeństw w okresie objętym kontrolą rozdzielono braci na 3 miesiące i jeden z chłopców został umieszczony w innej placówce SCOW. Jak wyjaśnił Dyrektor: *„O zmianie Placówki decydują względy wychowawcze. Poziom napięcie w Savio jest tak duże, że postanowiliśmy przenieść dziecko do innej placówki, żeby zobaczyć jak się zmieni sytuacja. Na Savio*

polepszyło to sytuację” (zał. 8.). W przypadku kolejnego rodzeństwa, które początkowo przebywało razem w POW, dokonano przeniesienia jednego z chłopców na stałe do innej placówki SCOW (zał. 13.). Jak wyjaśnił Dyrektor: „Savio jest dla młodszych dzieci. Piątka Poznańska jest dedykowana do starszych chłopców. W Savio są chłopcy do 12 roku życia. Za każdym razem sytuacja jest rozpoznawana w zespole. Naszym celem jest dobro dziecka. Zmiana ma być z korzyścią dla dziecka. Czasami zmiana domku jest konieczna, gdy wyczerpiemy wszystkie środki. Gdy dziecko jest zagrożeniem, to dla bezpieczeństwa innych, przenosimy do innej placówki. Liczymy, że będzie to z korzyścią dla tego wychowanka. Za każdym razem szukamy najlepszego rozwiązania” (zał. 8.).

Każda z tych placówek jest odrębną jednostką, na prowadzenie której Wojewoda wydał osobną decyzję. Zatem w każdym z tych przypadków doszło do rozdzielania rodzeństw. W dwóch przypadkach rozdzielone rodzeństwo było różnej płci, co jednoznacznie wskazuje, że prowadzenie placówek z założenia niekoedukacyjnych powoduje, że dzieci nie mogą wychowywać się w rodzinie.

Powyższe działanie Jednostki jest zatem **niezgodne z art. 4 pkt 1 ww. ustawy w zw. z art. 112⁸ Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (Dz.U. z 2020 r. poz. 1359 z późn. zm.)**. Zauważyć należy, że prawo dziecka do wychowania w rodzinie nie dotyczy jedynie rodziców dzieci, ale także ich rodzeństwa oraz innych osób spokrewnionych i spowinowaconych, z którymi dziecko ma bliskie więzi. Należy podkreślić, że rozdzielanie rodzeństw może prowadzić do długofalowych konsekwencji dla dzieci w postaci zaburzeń emocjonalnych, tożsamościowych. Rozdzielone dzieci doświadczają lęku, braku poczucia stabilizacji i bezpieczeństwa, co w przyszłości może doprowadzić do zachowań dysfunkcyjnych. Niedopuszczalne jest również przyjmowanie limitu wiekowego w Placówce, innego niż wskazuje ustawa w art. 95 ust. 1 i przenoszenie dziecka do innej placówki w związku z faktem przekroczenia przez dziecko niezgodnie z prawem przyjętego limitu wiekowego.

Ponadto analiza tabeli zawierającej informacje o wychowankach wskazała, że dzieci często zmieniały miejsce pobytu pomiędzy różnymi placówkami SCOW. W okresie kontroli do POW z innych placówek przeniesiono 2 wychowanków, a 4 dzieci z Domu przeniesiono do innej placówki SCOW (zał. 13.).

Powyższe działania Placówki w zakresie prawa dziecka do stabilnego środowiska wychowawczego i ochrony przed arbitralną ingerencją w życie dziecka są **niezgodne z art. 4 pkt 4 i 7 ww. ustawy oraz są niezgodne z § 13 ust. 2 pkt 1 ww. rozporządzenia**.

Wskazać należy, że ten obszar funkcjonowania Placówki oceniono negatywnie.

Na tym kontrolę zakończono.

Dokonano wpisu do „Zeszytu kontroli” pod nr 4.

Biorąc pod uwagę, stwierdzone podczas kontroli działania Placówki zgodne z obowiązującymi przepisami, jak i działania naruszające przepisy prawa, ogólną działalność Placówki oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami, jednakże w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami dotyczącymi przestrzegania fundamentalnych praw dziecka m.in. do

stabilnego środowiska wychowawczego, jak i wychowania w rodzinie, działalność Placówki w tym zakresie oceniono negatywnie.

W związku z nieprawidłowościami **wydano zalecenia pokontrolne.**

UWAGI I WNIOSKI

Biorąc pod uwagę przyjęte w placówkach opiekuńczo - wychowawczych standardy opieki i wychowania, rekomenduję:

1. stosować właściwe nazewnictwo zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka,
2. przekazywać wnioski zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka do sądu niezwłocznie po ich sporządzeniu.

ZALECENIA POKONTROLNE

W związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości w funkcjonowaniu Placówki oraz w realizacji zadań, określonych w ww. ustawie i ww. rozporządzeniu, zalecam:

1. **zapewnić wychowankom właściwe warunki socjalno-bytowe**, zgodnie z § 18 ust. 3 ww. rozporządzenia,
2. **niezwłocznie ustalić z pracodawcą, tj. Inspektorią pw. św. Wojciecha z siedzibą w Pile kwestię zajmowania obecnie stanowiska Dyrektora POW przez osobę nie posiadającą wymagających kwalifikacji, celem objęcia tego stanowiska przez osobę spełniającą wymogi art. 97 ust. 3 ww. ustawy,**
3. **zatrudniać do pracy z dziećmi wyłącznie osoby posiadające wymagane kwalifikacje oraz spełniające wymogi**, zgodnie z art. 98 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy,
4. **podpisując porozumienia z wolontariuszami każdorazowo żądać zaświadczeń lekarskich o braku przeciwwskazań do pracy z dziećmi**, zgodnie z art. 99 ust. 4 w zw. z art. 98 ust. 3 ww. ustawy oraz z art. 44 w zw. z art. 42 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
5. **stosować się do treści decyzji Wojewody w sprawie wydania zezwolenia na prowadzenie Placówki w zakresie liczby miejsc socjalizacyjnych i interwencyjnych z dnia 19 grudnia 2011 r., znak: PS.II-59423-4-3/11, zmienionej decyzją z dnia 5 marca 2014 r., znak: PS-II.9423.4.4.2014.5, zmienionej decyzją z dnia 27 lutego 2019 r., znak: PS-III.9423.1.2019.5, a w przypadku zamiaru przyjęcia dziecka ponad liczbę miejsc wyznaczoną w zezwoleniu, każdorazowo przed przyjęciem dziecka występować do Wojewody Wielkopolskiego o wydanie odpowiedniego zezwolenia**, zgodnie z art. 95 ust. 3a ww. ustawy,

- 6. przyjmować dzieci do Placówki, wobec których Sąd orzekł o umieszczeniu w pieczy zastępczej, na podstawie skierowania wydanego przez powiat, zgodnie z art. 35 ust. 1 ww. ustawy oraz § 2 ust. 1 ww. rozporządzenia,**
- 7. zaprzestać przyjmowania do Placówki dzieci poniżej 10 roku życia, zgodnie z art. 95 ust. 1 i 2 ww. ustawy,**
- 8. przestrzegać przepisów dotyczących terminu pobytu dzieci w ramach miejsc interwencyjnych, zgodnie z art. 103 ust. 6 i 7 ww. ustawy,**
- 9. składać do właściwego sądu wnioski o wszczęcie postępowania o wydanie zarządzeń wobec dziecka w terminie 18 miesięcy od dnia umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, zgodnie z art. 100 ust. 4a ww. ustawy,**
- 10. dostosować treść Regulaminu Kieszonkowego do obowiązujących przepisów prawa, zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 8 ww. rozporządzenia w zw. z art. 80 ust. 1 pkt 2 i art. 86 ust. 2 i 3 ww. ustawy,**
- 11. zapewnić każdemu dziecku dostęp przez całą dobę do podstawowych produktów żywnościowych i napojów, zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 9 ww. rozporządzenia,**
- 12. niezwłocznie po przyjęciu dziecka do Placówki sporządzać diagnozę psychofizyczną, uwzględniając w niej analizę obligatoryjnych obszarów, zgodnie z § 14 ust. 3 ww. rozporządzenia oraz wszystkie wymagane wskazania, zgodnie z § 14 ust. 4 ww. rozporządzenia,**
- 13. opracowywać plan pomocy dziecku dla każdego wychowanka niezwłocznie po sporządzeniu diagnozy:**
 - a) we współpracy z asystentem rodziny prowadzącym pracę z rodziną dziecka, jeżeli rodzina jest objęta jego wsparciem, zgodnie z § 15 ust. 1 ww. rozporządzenia,**
 - b) uwzględniając zdanie dziecka, zgodnie z art. 4 pkt 8 i art. 4a ww. ustawy oraz § 15 ust. 2 ww. rozporządzenia,**
 - c) wyznaczając terminy realizacji celów i działań w sposób prawidłowy, zgodnie z § 15 ust. 3 pkt 1 ww. rozporządzenia,****oraz modyfikować plany pomocy dziecku, zgodnie z § 15 ust. 5 pkt 1 ww. rozporządzenia,**
- 14. prowadzić arkusze badań i obserwacji psychologicznych oraz pedagogicznych dla każdego dziecka na bieżąco, zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 4 ww. rozporządzenia,**

15. **prowadzić karty udziału w zajęciach prowadzonych przez psychologa, pedagoga lub osobę prowadzącą terapię z opisem ich przebiegu, o ile dziecko tego wymaga, zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 3 ww. rozporządzenia,**
16. **przedstawiać na żądanie zespołu inspektorów dokumenty niezbędne do prowadzenia kontroli,** zgodnie z § 11 ust. 1 ww. rozporządzenia w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli w zw. z art. 197a ust. 1 pkt 1 ww. ustawy,
17. **dokonywać okresowej oceny sytuacji dziecka:**
 - a) **uwzględniając obligatoryjny skład zespołu,** zgodnie z art. 137 ust. 1 ww. ustawy,
 - b) **w miarę potrzeb nie rzadziej niż co pół roku,** zgodnie z art. 138 ust. 1 ww. ustawy,
18. **zaprzestać nieuzasadnionego rozdzielania rodzeństw i respektować prawo dziecka do wychowania w rodzinie,** zgodnie z art. 4 pkt 1 ww. ustawy w zw. z art. 112⁸ Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego,
19. **przestrzegać praw dziecka do stabilnego środowiska wychowawczego, ochrony przed arbitralną i bezprawną ingerencją w życie dziecka,** zgodnie z art. 4 pkt 4 i 7 ww. ustawy oraz z § 13 ust. 2 pkt 1 ww. rozporządzenia.

Informacje końcowe

Integralną częścią wystąpienia pokontrolnego są wymienione w jego treści załączniki, pozostające w dokumentacji Wojewody Wielkopolskiego.

Niniejszy dokument sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przekazano Dyrektorowi Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej Dom Młodzieży im. św. Dominika Savio, drugi pozostawiono w dokumentacji Wojewody Wielkopolskiego.

Treść wystąpienia pokontrolnego podlega udostępnieniu, zgodnie z ustawą z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r., poz. 902), z wyłączeniem danych osobowych w rozumieniu ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1781).

Zgodnie z art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r., poz. 1426 z późn. zm.) kontrolowana Jednostka może w terminie 7 dni od dnia otrzymania tych zaleceń, zgłosić do nich zastrzeżenia.

Wojewoda w terminie 14 dni od dnia otrzymania zastrzeżeń, o których mowa powyżej przedstawia stanowisko w sprawie ich uwzględnienia.

W przypadku nieuwzględnienia zastrzeżeń przez Wojewodę, kontrolowana Jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska Wojewody, do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych.

W przypadku uwzględnienia zastrzeżeń przez Wojewodę kontrolowana Jednostka jest obowiązana w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska Wojewody, do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 198 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r., poz. 1426 z późn. zm.) kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych, o których mowa w art. 197d ust. 1 ustawy, podlega karze pieniężnej w wysokości od 1.000 do 15.000 zł.

Wystąpienie pokontrolne zawiera 22 strony.

z up. Wojewody Wielkopolskiego
(-) Hanna Zawadka
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej

Dokument sporządziła:
Anna Kościańska
Inspektor wojewódzki
12 grudnia 2023 r.